

УДК 378.016:811.111

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2\(20\)-192-205](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2(20)-192-205)

Книш Тетяна Валентинівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей, Волинський національний університет імені Лесі Українки, проспект Волі, 13, м. Луцьк, 43000, <https://orcid.org/0000-0002-7577-2529>

Панченко Вікторія Валеріївна старший викладач кафедри природничо-математичних спеціальностей, Волинський національний університет імені Лесі Українки, проспект Волі, 13, м. Луцьк, 43000, <https://orcid.org/0009-0003-8365-8106>

Радавська Оксана Мстиславівна кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей, Волинський національний університет імені Лесі Українки, проспект Волі, 13, м. Луцьк, 43000, <https://orcid.org/0000-0002-9656-5246>

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ЗВО

Анотація. Штучний інтелект, що донедавна ще був не більш як футуристичною концепцією, зараз щільно влітається в середовище суспільних відносин, зокрема у сферу бізнесу. Компанії вже використовують його для виконання завдань, які традиційно вимагали залучення технічних навичок і знань працівників. Людина не може конкурувати зі штучним інтелектом у продуктивності та широті формальних знань, проте хоча новітні технології й можуть наростити продуктивність, унікально людськими усе ж наразі залишаються навички м'якого спілкування, зокрема креативність, емоційний інтелект, критичне мислення. Під час вивчення англійської мови студентами-нефілологами варто зосереджувати педагогічні зусилля як на твердих навичках знання іноземної мови (лексика, граматики, правопис тощо), проте обов'язково розвивати м'які навички, які потрібні під час ділової іншомовної комунікації. Як показують теперішні дослідження ринку людських ресурсів, роботодавці дедалі частіше в описі вакансії прямо вказують на м'які навички, яких вимагають від кандидата. Стаття реалізує мету визначити та проаналізувати особливості формування

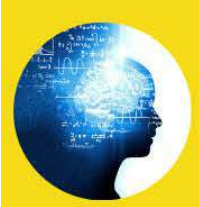
м'яких навичок під час вивчення англійської мови студентами немовних спеціальностей. Сама концепція розвідки базується на ідеї трансформаційної сили вивчення англійської мови, позитивного впливу вивчення іноземної мови на розвиток тих особистісних якостей здобувачів вищої освіти, котрі важливі також під час виконання професійних обов'язків. У статті визначено основні категорії м'яких навичок, затребуваних на ринку праці за даними дослідження американської платформи працевлаштування Indeed. Визначено ті різновиди діяльності та підходи до викладання англійської мови студентам-нефілологам, які здатні позитивно впливати на формування м'яких навичок. Особливістю м'яких навичок є складність відстежування динаміки їх формування, а також триваліший період, що потрібний на відточування потрібних м'яких навичок. Визначено залежність між рівнем володіння англійською мовою та потенціалом проявляти навички м'якого спілкування під час ділової комунікації. Низький рівень знання англійської мови перешкоджає розвитку м'яких навичок у професійному середовищі, де важлива відмінна комунікація та взаєморозуміння між представниками різних національностей. Комунікативний підхід найбільше допомагає студентам немовних спеціальностей розвивати м'які навички, необхідні для успішної комунікації англійською в професійному оточенні.

Ключові слова: англійська мова, м'які навички, тверді навички, навички м'якого спілкування, студенти ЗВО, немовні спеціальності, ділова комунікація.

Knysh Tetiana Valentynivna PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Natural Sciences and Mathematics, Lesya Ukrainka Volyn National University, Volya Ave., 13, Lutsk, 43000, <https://orcid.org/0000-0002-7577-2529>

Panchenko Victoria Valeriivna Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages for Natural Sciences and Mathematics, Lesya Ukrainka Volyn National University, Volya Ave., 13, Lutsk, 43000, <https://orcid.org/0009-0003-8365-8106>

Radavska Oksana Mstyslavivna PhD in Philology, Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Natural Sciences and Mathematics, Lesya Ukrainka Volyn National University, Volya Ave., 13, Lutsk, 43000, <https://orcid.org/0000-0002-9656-5246>

PECULIARITIES OF THE FORMATION OF SOFT SKILLS DURING THE STUDY OF ENGLISH BY STUDENTS OF NON- LINGUISTIC SPECIALTIES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Abstract. Artificial intelligence, which until recently was nothing more than a futuristic concept, is now tightly woven into the environment of social relations, particularly in the business sphere. Companies are already using it to perform tasks that traditionally required the involvement of technical skills and knowledge of employees. A person cannot compete with artificial intelligence in productivity and breadth of formal knowledge, but although the latest technologies can increase productivity, soft communication skills, including creativity, emotional intelligence, and critical thinking, remain uniquely human. During the study of English by non-philology students, pedagogical efforts should be focused both on hard skills of knowledge of a foreign language (vocabulary, grammar, spelling, etc.), but it is necessary to develop soft skills that are needed during business foreign language communication. As current research on the human resources market shows, employers are more and more often in the job description directly indicating the soft skills required from the candidate. The article realizes the goal of identifying and analyzing the features of the formation of soft skills during the study of English by students of non-linguistic specialties. The very concept of intelligence is based on the idea of the transformative power of learning English, the positive influence of learning a foreign language on the development of those personal qualities of higher education students, which are also important during the performance of professional duties. The article defines the main categories of soft skills in demand on the labor market according to research by the American employment platform Indeed. The types of activities and approaches to teaching English to non-philology students that can positively influence the formation of soft skills are determined. The peculiarity of soft skills is the difficulty of tracking the dynamics of their formation, as well as the longer period required to hone the necessary soft skills. The relationship between the level of English language proficiency and the potential to demonstrate soft communication skills during business communication was determined. A low level of English proficiency hinders the development of soft skills in a professional environment where excellent communication and mutual understanding between representatives of different nationalities is important. A communicative approach is most helpful for non-language majors in developing the soft skills needed to successfully communicate in English in a professional setting.

Keywords: English language, soft skills, hard skills, soft communication skills, higher education students, non-language majors, business communication.

Постановка проблеми. Основною метою викладання іноземних мов на рівні вищої освіти є навчання студентів-бакалаврів та магістрів завдя розвитку такого рівня іншомовної комунікативної компетенції, який дає їм змогу ефективно вирішувати професійні завдання у відповідній сфері діяльності та використовувати мову як засіб спілкування з іноземними фахівцями задля вирішення потенційних ділових питань у межах майбутньої професійної діяльності. За цих умов викладачі іноземних мов здійснюють постійний пошук інноваційних методів навчання, які можуть сприяти модернізації змісту та організації навчального процесу через активне залучення студентів, оскільки лише суб'єктність студента під час здійснення процесу навчання є запорукою формування м'яких навичок (англ. *soft skills*) – важливої складової професійної діяльності представників будь-якої галузі у світі XXI століття, коли якраз наявність м'яких навичок і відрізняє виконання фахових завдань людиною від аналогічного виконання технікою (зокрема, штучним інтелектом). Інші синонімічні терміни, які дають повніше уявлення про природу м'яких навичок, це «навички, які можна передавати», «особисті навички», «навички спілкування з людьми», «навички міжособистісного спілкування», «основні навички» та «нетехнічні навички» [11]. Авторитетні англомовні джерела окреслюють м'які навички як термін, що означає риси характеру та навички міжособистісного спілкування, які детермінують здатність людини ефективно взаємодіяти з іншими [13]. На робочому місці м'які навички вважаються доповненням до жорстких навичок (англ. *hard skills*), які стосуються знань і професійних навичок людини. Психологи можуть використовувати термін «м'які навички» для опису коефіцієнта емоційного інтелекту (англ. *EQ – emotional intelligence quotient*) людини на відміну від коефіцієнта інтелекту (англ. *IQ – intelligence quotient*). На конкурентному ринку праці особи, які демонструють добре поєднання жорстких та м'яких навичок, часто користуються більшим попитом на їхні послуги [13]. Отже, у сучасному світі, окрім жорстких навичок – наскрізних і предметних компетентностей, знання на високому рівні англійської мови та наявність розвинених м'яких навичок становить ядро успішності професійної реалізації. Дослідження їх у взаємозв'язку якраз на часі й відповідає синтетичності сучасної моделі вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості формування м'яких навичок під час вивчення англійської мови студентами немовних

спеціальностей ставали предметом досліджень таких науковців, як: Л. Голубнича [1], З. Діденко [2], Єрьоменко [3], О. Кравець [4], О. Курінний [5], Д. Девідсон, Н. Гарас, М. Лекіч [7], Дж. Гула [8; 9] Ю. Лу [14], К. Мухаммадьюсуф [15], Керол-Джуліан і Дж. Діес Рамірес [16], Д. Ріверс [17] та ін.

Досліджуючи японський досвід вивчення англійської мови у межах вищої освіти в Японії, Д. Ріверс [17] наголошує на потребі розрізнення між «мовними спеціальностями» і «немовними спеціальностями». Було б логічно припустити, що вибір вивчення конкретного предмета, а не вивчення окремого предмета як частини інституційної політики, свідчитиме про більш сприятливе ставлення до цього предмета. Мається на увазі, що студенти, для яких вивчення іноземних мов, зокрема англійської, є свідомим вибором і планомірним процесом набуття філологічних компетенцій, то для студентів-нефілологів англійська мова часто має статус «обтяжливої», насадженої директивними державними документами (наприклад, законодавчими актами «Про вищу освіту» (Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII; Проект Закону України від 13.07.2023 № 9432-1 «Про застосування англійської мови в Україні»). Вибір спеціалізації з певного предмета також сприятиме підвищенню мотивації до навчання та інвестицій ресурсів (часу, зусиль для вивчення). Скажімо, для студентів туристичних спеціальностей, майбутніх діячів культури, здобувачів факультетів міжнародних відносин інтерес до вивчення іноземної мови зумовлюється кар'єрними перспективами, викликається уявним успішним майбутнім, у якому компетентності, здобуті під час опанування навчальної дисципліни, відіграватимуть значну роль в особистому й професійному житті людини. У сучасному світі англійська мова є перевагою для представника будь-якої професії, проте суб'єктивний досвід показує, що об'єктивне розуміння студентами цих переваг не завжди означає ретельну та системну роботу над поліпшенням знання іноземної мови [12]. Водночас праці вітчизняних та зарубіжних дослідників вказують на позитивний трансформаційний вплив вивчення іноземної мови на особистісний розвиток людини (англ. *transformative power of learning a foreign language for personal growth*). Доведено, що вивчення нової мови не лише стимулює інтелектуально, але й допомагає розвивати самодисципліну, розвивати навички критичного мислення та розширювати світогляд [2; 4; 7; 9]. До того ж у разі з англійською мовою це мова бізнесового світу, а отже мова успішних людей. Це все безпосередньо стосується змісту поняття «м'які навички».

Автори відзначають, що сучасне освітнє середовище зазнає принципових змін, які стосуються насамперед методики навчання іноземних мов [10]. У працях вказано на те, що в сучасному глобалізованому суспільстві однією з ключових вимог до професійної освіти є розвиток комунікативної компетентності, включно з навичками мультикультурного спілкування, уміння просувати продукти інтелектуальної власності, результати наукових досліджень та інноваційні розробки на міжнародному ринку. У руслі питань м'яких навичок та англійської мови для нефілологів одним із напрямів досліджень стає проблема забезпечення якості освітніх послуг для студентів, які мають достатній рівень володіння іншомовною компетенцією для спілкування з представниками різних культур, національностей, соціальних груп, що є пріоритетним завданням будь-якої конкурентоспроможної вищої освіти [14; 16]. У цьому питанні полягає проблема того, як через знання іноземної мови забезпечувати успішну професійно детерміновану комунікацію, що неодмінно вимагає не просто знання мовного матеріалу на орфоепічному, лексичному, синтаксичному чи правописному рівнях. Це вміння за допомогою іноземної мови як інструмента досягати прагматичних цілей ділової взаємодії. Під час підготовки до виконання різних видів діяльності англійською мовою, що передбачає публічний виступ (це доповіді англійською мовою, участь у спеціалізованих студентських наукових конференціях, семінарах, круглих столах, вебінарах та ін.). У покращенні якості освітніх послуг, зокрема тих, що націлені на формування м'яких навичок, дослідники вбачають рішення у використанні нових ефективних освітніх технологій, серед яких як комп'ютерні засоби навчання [6], так і педагогічні технології [2; 7; 9; 15].

Мета статті полягає у визначенні та аналізі особливостей формування м'яких навичок під час вивчення англійської мови студентами немовних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Навчання англійської мови є перш за все соціально-економічним імперативом. Тобто це злободенна вимога новочасного суспільства. Утім, вивчення англійської мови – це ще й ідеальний ресурс пізнання культури англомовних країн та загалом культури світової. Отже, це інструмент кращого порозуміння з людьми. Відповідно, економічна цінність мови ідеально розташована в межах шести сфер «мовної економіки», окреслених Франсуа Гріном [10]: 1) актуальність мови як визначального елемента економічних процесів, таких як виробництво, розподіл або споживання; 2) релевантність мови як елемента людського капіталу, у накопичення якого люди можуть

мати вагомі прагматичні причини інвестувати; 3) навчання мови як соціальна інвестиція, що приносить чисті вигоди (пов'язані з ринком чині); 4) економічні наслідки (витрати та вигоди) мовної політики, незалежно від того, пов'язані ці витрати та вигоди з ринком чині; 5) мовна нерівність у доходах, зокрема через дискримінацію в оплаті праці груп людей, визначених їхніми мовними ознаками; 6) робота, пов'язана з мовою (переклад, усний переклад, навчання тощо) як економічний сектор. П'ять із перелічених чинників стосуються вивчення англійської мови саме студентами немовних спеціальностей. Вони слугують основними чинниками зовнішньої мотивації вивчати іноземну мову. Оскільки мотиваційний фактор впливає і на тверді, і на м'які навички, що формуються в парадигмі опанування мови на університетських заняттях, то аксіоматичним є твердження, що чітка мотивація працювати над вивченням мови заодно сприятливо впливає на формування м'яких навичок.

Формуванню м'яких навичок сприяє саме комунікативний, суб'єкт-суб'єктний підхід до вивчення мови. Це спрацьовує завдяки тому, що активне навчання та навчання через комунікацію сприяє частішому спілкуванню в реальних ситуаціях. Комунікативний підхід до викладання іноземної мови сприяє формуванню м'яких навичок у студентів немовних спеціальностей завдяки таким додатковим чинникам, як:

1) спрямованість на практичне застосування: комунікативний підхід дозволяє студентам негайно використовувати вивчену мову в різних сферах життя та професійних галузях. Практичний підхід сприяє розвитку саме тих навичок ефективного спілкування, котрі є важливими для успішної професійної діяльності;

2) використання реальних ситуацій: оскільки такі заняття засновані на реальних ситуаціях та завданнях, що можуть виникнути в професійному оточенні, вони допомагають студентам адаптувати свої навички до конкретних вимог професії;

3) розвиток міжкультурної компетенції: комунікативний підхід сприяє вивченню не лише мови, а й культури, що допомагає здобувачам освіти легше взаємодіяти з представниками інших культур у робочому оточенні;

4) концентрація на навичках слухання та говоріння: комунікативний підхід акцентує увагу на навичках слухання та мовлення, що є важливими для ефективного спілкування в реальних ситуаціях фахової взаємодії;

5) активна участь та співпраця передбачає часте залучення студентів до різноманітних активних вправ, діалогів та групової роботи, що сприяє розвитку таких невербальних комунікативних навичок, як співпраця, ухвалення рішень, дискутування на засадах толерантності, обґрунтування своєї точки зору тощо.

М'які навички охоплюють атрибути та риси особистості, які допомагають ефективно взаємодіяти з іншими та досягати успіху на робочому місці. Приклади навичок професійного спілкування іноземною мовою, що потребує наявності розвинених м'яких навичок, містять: 1) здатність спілкуватися з потенційними клієнтами з-за кордону іноземними мовами, зокрема англійською як *lingua franca* сучасного бізнесу; 2) уміння настановляти колег, керувати командою й бути її учасником, укладати контракти та налагоджувати співпрацю; 3) уміння розв'язувати проблемні ситуації, вирішувати конфлікти, дотримуватись інструкцій та вчасно виконувати роботу (додержуватись дедлайнів, мати розвинуті навички тайм-менеджменту). Якщо жорсткі навички піддаються вимірюванню й зазвичай отримуються в межах формальної освіти під час виконання навчальних програм, то, на відміну від жорстких навичок, м'які важче отримати через формальне навчання, що зумовлено їхньою сутністю (англ. *innate nature*). Навички м'якого спілкування можна застосовувати в усіх галузях і в будь-якій професії. Проте зрозуміло й те, що м'які навички специфікуються відповідно до напрямку підготовки, обраного здобувачем, та майбутнього місця професійної діяльності, обійманої посади тощо. Найбільше навички практичного спілкування іноземною мовою із застосуванням м'яких навичок потрібні для представників професій, що регулярно взаємодіють з іноземним сектором клієнтів (наприклад, сфера обслуговування та туризму) і, відповідно, де передбачено тісну й постійну взаємодію з людьми.

Покращити будь-які навички з категорії *soft skill* можна завдяки наполегливій практиці. Наприклад, якщо якась типова конфліктна ситуація виведе з рівноваги людину без досвіду, то практикування, моделювання ситуації під час навчальної діяльності у форматі ділової гри, інсценізації зрештою призведе до вироблення алгоритму дій та комунікативної тактики. Звісно, багато залежить від характеру, темпераменту, індивідуального життєвого досвіду здобувача вищої освіти, проте коли йдеться саме про майбутню професійну діяльність, а не про міжособистісне спілкування, то тут гору мають брати принципи ділової етики та прагматична мета добре виконувати свою роботу, сповна реалізувати себе на робочому місці.

Варто наголосити на тому, що між твердими навичками, тобто рівнем знання англійської мови, та рівнем сформованості й практичної репрезентації м'яких навичок є пряма залежність. Низький рівень володіння мовою прямо пропорційно знижує ефективність застосування м'яких навичок у ситуації ділового спілкування іноземною мовою. І навпаки, навіть відмінне знання іноземної мови без навичок м'якого спілкування з великою вірогідністю призводитиме до комунікативних невдач. Низький рівень мовних навичок потенційно призводитиме до відчуття невпевненості під час спілкування з колегами та клієнтами, що, без сумніву, ускладнює ефективну комунікацію та взаємодію в колективі. Низький рівень знання англійської мови обмежує здатність чітко та переконливо висловлюватись, вчасно реагувати вербально та невербально під час ділової взаємодії – навіть якщо під час спілкування рідною мовою та чи та людина завдяки розвинутим м'яким навичкам ніколи схожих проблем не мала. Недостатній рівень іншомовних навичок може призвести до непорозумінь під час міжкультурної взаємодії, оскільки студент, майбутній працівник, ризикує неправильно тлумачити або хибно висловлювати свої ідеї, що може звести нанівець усі докладені зусилля до організації певного ділового заходу. Брак знання англійської мови та брак сформованості м'яких навичок разом призводять до обмеженої здатності до ведення бізнес-спілкування, де завжди є фактор досягти більшої вигоди для себе та своєї компанії.

Більшість навичок м'якого спілкування є справою рутини. Наприклад, кожен викладач, установлюючи час на виконання того чи того завдання й не допускаючи зривів дедлайнів, відточує такі навички з категорії м'яких, як: попрактикуватися в надійності як на роботі, так і вдома, підвищивши пунктуальність (з'являючись на роботу або заходи вчасно або завчасу; виконувати завдання без порушення кінцевих термінів; бути відповідальним та самоорганізованим).

У нещодавньому опитуванні Indeed [11], усевітнього американського вебсайту з пошуку вакансій, що вже 20 років працює у сфері працевлаштування, було залучено 1000 менеджерів із найму. Їх попросили їх перелічити п'ять основних м'яких навичок, які потрібні мати працівник, аби його прийняли на роботу. Найчастіше називались такі м'які навички, як:

- вирішення проблем;
- навички ефективного спілкування (пов'язані з цим навички комунікування: активне слухання, упевненість, вирішення конфліктів, ведення переговорів, публічні виступи, письмове спілкування, невербальне спілкування, емпатія);

- навички вирішення проблем;
- управління ризиками;
- командна робота;
- критичне мислення;
- уміння аналізувати;
- ухвалення рішень;
- винахідливість;
- усунення неприємних ситуацій / вирішення конфліктів.

Окрім того, часто називаються така м'яка навичка, як самоспрямування (також самоспрямованого навчання – англ. *self-direction*). Її атрибутами є: енергійність, активність, ініціативність, адаптивність/гнучкість, ефективна взаємодія, цілісність комунікативної стратегії, командна робота, уміння організувати командну діяльність, надійність, лідерство, дослідницький підхід, творчість, трудова етика, цілісність особистості, гармонійність, розуміння себе та своїх потреб. На заняттях з іноземної мови ця навичка формується завдяки: 1) створення заохочувального, доброзичливого середовища; 2) використанню завдань та проєктів, які мають практичний застосунок та вимагають самостійного вивчення; 3) залученню до вибору тем та матеріалів, актуальних для фаху здобувачів; 4) забезпеченню доступу студентів до ресурсів для самостійного вивчення англійської мови; 5) використанню методів самооцінки; 6) стимулюванню самостійності в ухваленні рішень; 7) заохоченню співпраці та обміну досвідом між студентами; 8) забезпеченню можливості консультування та обговорення навчальних програм і стратегій самонавчання.

Креативність як важлива м'яка навичка охоплює як суто вміння м'якого спілкування, так і технічні навички. Творчі працівники можуть знайти нові способи виконання завдань, покращити процеси або навіть розробити нові напрями для бізнесу. Стимулювання творчості на заняттях з англійської мови доречно здійснювати через заохочення допитливості, методи взаємного навчання, демократичну взаємодію, акцент на інноваціях (у джерелах та засобах навчання, текстах, що вивчаються тощо), експериментування та дослідження, проєктну діяльність.

Адаптивність як м'яка навичка в сучасному світі дуже важлива, особливо для працівників технологічної сфери або в стартапах. Зміни в процесах, інструментах та/або клієнтах мають тенденцію в наш час відбуватися швидко. Співробітники, здатні адаптуватися до нових ситуацій і способів роботи, є цінними на багатьох роботах і в багатьох

нефілологічних галузях. Для цього варто виховувати відповідні навички адаптації: послідовність, організованість, оптимізм, гнучкість, ентузіазм, співпрацю, терпіння, критичне мислення, трудову етику. Остання, окрім іншого, означає здатність своєчасно та якісно виконувати завдання та обов'язки. Розвинута трудова етика передбачає також прагнення вчитися й уміння бути мотивованим. Це також увага до дрібниць, наполегливість, управління часом, організованість, надійність, наполегливість, орієнтованість на результат. На заняттях з англійської мови в університеті під час навчання студентів немовних спеціальностей навички адаптивності доречно розвивати через: добір різноманітних матеріалів, організацію рольових ігор, які симулюють реальні ситуації, наприклад, спілкування в англійській країні чи роботу в міжнародній компанії (це дає змогу студентам адаптуватися до різних комунікативних вимог), можливість працювати над проектами, що вимагають адаптації до різних аспектів мови та культур (створення бізнес-плану для міжнародної компанії чи ведення дослідження на тему культурної адаптації), залучення студентів до групової роботи, використання вправ, які стимулюють швидку адаптацію до нових завдань або ситуацій (наприклад, імпровізації), використання автентичних матеріалів (статей, звітів, відеороликів, інтерв'ю), відкрите обговорення та рефлексію, підтримку самостійного навчання.

Висновки. Навички спілкування відіграють важливу роль у складанні резюме, співбесідах та безпосередньо під час виконання роботи. За кордоном уже поширюється практика, коли роботодавці вказують певні навички м'якого спілкування у своїх вакансіях у розділах «обов'язкові» або «бажані». Навички м'якого спілкування іноземною мовою означають рівень того, наскільки добре потенційний працівник виконує свою роботу та взаємодіє з іншими іноземною мовою. Під час працевлаштування суттєво, що роботодавці захочуть привнести ці риси у свої команди через залучення до колективу випускників ЗВО, які є носіями тих чи тих м'яких навичок та належно володіють іноземною мовою. М'які навички важливі для успішної інтеграції в професійне життя та задля побудови успішної кар'єри. Вивчення англійської мови є одним із ефективним інструментом для їх формування.

Подальші дослідження з теми можуть стосуватись експериментальної складової питання. Наприклад, дослідження спектру очікувань здобувачів немовних спеціальностей стосовно того, які саме м'які навички вони можуть поліпшити під час опанування університетського курсу англійської мови. Це дасть змогу зосередитись на конкретних методах і прийомах роботи на заняттях з іноземної мови в аудиторному, позааудиторному форматах та з проєкцією на навчання впродовж життя.

Література:

1. Голубнича Л. Партнерська взаємодія на заняттях з іноземної мови у немовному ВНЗ як одна з умов успішного навчання студентів (обмін досвідом). *Людознавчі студії*. Серія : Педагогіка. 2017. Вип. 5. С. 21–28.
2. Діденко З. Формування м'яких навичок ("soft skills") на заняттях англійської мови у майбутніх менеджерів в умовах дистанційного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2021. Вип 35. Т. 2. С. 266–271.
3. Єрбоменко І. Використання метапредметного підходу у викладанні іноземної мови в умовах вищої школи. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. *Філологія*. 2022. Вип. 1. С. 18–23.
4. Кравець О. О. Розвиток м'яких навичок засобами іноземної мови за професійним спрямуванням у здобувачів вищої освіти немовних вузів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип 29. Т. 2. С. 241–245.
5. Курінний О. В. М'які навички, що є необхідними при вивченні іноземних мов. *СХХІV Міжнародна інтернет конференція «Травневі наукові зібрання-2023»*, (15 травня 2023 р.). Івано-Франківськ, 2023.
6. Cuadrado-García M. Ruiz-Molina M. E. The use of Moodle in higher education for improving English skills in non-language courses. *Marketing Management*. 2009. Vol. 1(2). P. 1–10.
7. Davidson D. E., Garas N., Lekic M. D. Transformative Language Learning in the Overseas Immersion Environment. *Transformative language learning and teaching*. 2021. Vol. 1. P. 109–121.
8. Goulah J. Transformative second and foreign language learning for the 21st Century. *Critical Inquiry in Language Studies: An International Journal*. 2006. Vol. 3(4). P. 201–221.
9. Goulah J. Ecospirituality in public foreign language education: A critical discourse analysis of a transformative world language learning approach. *Critical Inquiry in Language Studies*. 2011. Vol. 8(1). P. 27–52.
10. Grin F. Language planning and economics. *Current issues in language planning*. 2003. Vol. 4(1). P. 1–66.
11. Herrity J. What Are Soft Skills? (Definition, Examples and Resume Tips). *Indeed*. 2023. URL: <https://www.indeed.com/career-advice/resumes-cover-letters/soft-skills> (дата звернення: 02.02.2024)
12. Jin M. A case study of non-English major college students' motivation in English language learning. *Open journal of modern linguistics*. 2014. Vol. 4(02)/ P. 252.
13. Kenton W. What Are Soft Skills? Definition, Importance, and Examples. *Investopedia*. 2023. URL: <https://www.investopedia.com/terms/s/soft-skills.asp> (дата звернення: 02.02.2024)
14. Lou Y. A study on needs analysis of Chinese vocational non-English-majored undergraduates in English for specific purposes. *Open Access Library Journal*. 2020. Vol. 7(05). P. 1.
15. Mukhhamadyusuf K. Embracing multilingualism: the transformative power of learning foreign languages. *Scientific approach to the modern education system*. 2024. Vol. 2(22). P. 321–324.
16. Querol-Julián M., Díez Ramírez J. The development soft skills and communication in English in engineering students. *DIGILEC: Revista Internacional de Lenguas y Culturas*. 2021. Vol. 8. P. 115–136.

17. Rivers D. J. Modelling the perceived value of compulsory English language education in undergraduate non-language majors of Japanese nationality. *Journal of Multilingual and Multicultural development*. 2012. Vol. 33(3). P. 251–267.

References:

1. Holubnycha, L. (2017). Partnerska взаємодія на зaniattiakh z inozemnoi movy u nemovnomu VNZ yak odna z umov uspishnoho navchannia studentiv (obmin dosvidom) [Partner interaction in foreign language classes at a non-linguistic university as one of the conditions for successful student learning (exchange of experiences)]. *Liudynoznavchi studii. Seriiia : Pedagogika – Humanities studies. Series: Pedagogy*, 5, 21–28. [in Ukrainian]

2. Didenko, Z. (2021). Formuvannia miakykh navychok ("soft skills") na zaniattiakh anhliiskoi movy u maibutnikh menedzheriv v umovakh dystantsiinoho navchannia [Formation of soft skills ("soft skills") in English classes for future managers in distance learning conditions]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues of humanitarian sciences*, 35(2), 266–271. [in Ukrainian]

3. Yeromenko, I. (2022). Vykorystannia metapredmetnoho pidkходу u vykladanni inozemnoi movy v umovakh vyshchoi shkoly [The use of the metasubject approach in teaching a foreign language in the conditions of a higher school]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Filolohiia – Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management. Philology*, 1, 18–23. [in Ukrainian]

4. Kravets, O. O. (2020). Rozvytok miakykh navychok zasobamy inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam u zdobuvachiv vyshchoi osvity nemovnykh vuziv [The development of soft skills by means of a foreign language in a professional direction among students of higher education of non-speaking higher education institution]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues of humanitarian sciences*, 29(2), 241–245. [in Ukrainian]

5. Kurinnyi, O. V. (2023). Miaki navychky, shcho ye neobkhydnyimi pry vyvchenni inozemnykh mov [Soft skills necessary for learning foreign languages]. SXXIV Mizhnarodna internet konferentsiia «Travnevi naukovi zibrannia-2023», (15 travnia 2023 r.) – CXXIV International Internet Conference "May Scientific Meetings-2023", (May 15, 2023). Ivano-Frankivsk. [in Ukrainian]

6. Cuadrado-García, M., & Ruiz-Molina, M. E. (2009). The use of Moodle in higher education for improving English skills in non-language courses. *Marketing Management*, 1(2), 1–10.

7. Davidson, D. E., Garas, N., & Lekic, M. D. (2021). Transformative Language Learning in the Overseas Immersion Environment. *Transformative language learning and teaching*, 1, 109.

8. Goulah, J. (2006). Transformative second and foreign language learning for the 21st Century. *Critical Inquiry in Language Studies: An International Journal*, 3(4), 201–221.

9. Goulah, J. (2011). Ecospirituality in public foreign language education: A critical discourse analysis of a transformative world language learning approach. *Critical Inquiry in Language Studies*, 8(1), 27–52.

10. Grin, F. (2003). Language planning and economics. *Current issues in language planning*, 4(1), 1–66.

11. Herryty, J. (2023). What Are Soft Skills? (Definition, Examples and Resume Tips). Indeed. <https://www.indeed.com/career-advice/resumes-cover-letters/soft-skills>

12. Jin, M. (2014). A case study of non-English major college students' motivation in English language learning. *Open journal of modern linguistics*, 4(02), 252.
13. Kenton, W. (2023). What Are Soft Skills? Definition, Importance, and Examples. Investopedia. <https://www.investopedia.com/terms/s/soft-skills.asp>
14. Lou, Y. (2020). A study on needs analysis of Chinese vocational non-English-majored undergraduates in English for specific purposes. *Open Access Library Journal*, 7(05), 1.
15. Mukhammadyusuf, K. (2024). Embracing multilingualism: the transformative power of learning foreign languages. *Scientific approach to the modern education system*, 2(22), 321–324.
16. Querol-Julián, M., & Díez Ramírez, J. (2021). The development soft skills and communication in English in engineering students. *DIGILEC: Revista Internacional de Lenguas y Culturas*, 8, 115–136.
17. Rivers, D. J. (2012). Modelling the perceived value of compulsory English language education in undergraduate non-language majors of Japanese nationality. *Journal of Multilingual and Multicultural development*, 33(3), 251–267.